

ERFARINGSOPSAMLING

Kom på Forkant med ForkantsDanmark

– med en temadag

Unge, der er ramt af dobbeltdiagnoser, bor også i ForkantsDanmark – og skal selvfølgelig også have rettidig og relevant hjælp. Vi afholdt derfor en fælles temadag for unge, forældre, fagpersoner, ledere og politikere – og på tværs af kommuner, region og civilsamfund. Og vi blev klogere på hinanden og dét, vi allerede gør og ikke gør – og på de ømme tæer, hvor der er plads til forbedringer ...

Måske det også var noget for jer med en fælles temadag?

Kom på Forkant med ForkantsDanmark – med en temadag

Udarbejdet af Mette Christensen, Henriette Pirchert, Esther Ravn, Heidi Schmidt og Inge Marie Winther i tæt samarbejde med UngeAlliancen (www.ungealliancen.dk)

Bygger på erfaringer fra projektet På Forkant med ForkantsDanmark, der bl.a. afholdt en temadag i september 2023 for unge, forældre og fagpersoner fra Regionspsykiatrien i Gødstrup samt fra Herning, Ikast-Brande, Lemvig og Ringkøbing-Skjern Kommuner.

Grafisk tilrettelæggelse: D-Grafisk, David Lund Nielsen.

Fotos side 16 er fra temadag, øvrige fotos i hæftet er modelfotos (unsplash.com).

Udgivet 2024 med støtte fra Helsefonden (www.helsefonden.dk)

helsefonden

Forord

Det kan være hårdt at være ung. Der sker meget, og man kæmper for at passe ind, følge med og finde balancen i en global verden med rigelige forventninger til, hvad man skal. Hvis man oveni det kæmper med psykisk sygdom og misbrug, er der i den grad behov for god hjælp og støtte til både den unge og dennes familie.

For at finde ud af, hvad denne støtte skal være, og hvordan vi bedst sørger for en god timing og koordinering, er det nødvendigt at få så mange perspektiver ind som muligt.

Derfor er en fælles temadag, hvor de unge og deres professionelle talerør mødes med os, der på forskellig vis tilbyder behandling og sociale indsatser, et nødvendigt og meningsgivende tiltag.

Ved at sætte os sammen om det samme bord, får vi hver især ny viden om, hvad der rører sig både fagligt og organisatorisk. Vi får indsigt i, hvilke nye strømninger og inspirationer, der findes. Men mindst lige så vigtigt får vi mulighed for at se hinanden i øjnene og udfordre hinanden på hinandens antagelser og erfaringer. Derudover får vi mulighed for at blive bekræftet i, at vi alle sidder med samme interesse, nemlig at hjælpe de unge og deres familier.

Jeg tror på, at dét at bruge en dag på at mødes er en investering, der mange gange betaler sig tilbage. Jeg er overbevist om, at vi hver især bliver bedre til det, vi skal, når vi er nysgerrige på hinandens perspektiv. Det betyder, at vores indsatser får en bedre effekt, og at den samlede tilfredshed hos de unge og deres familier bliver bedre.

Ulla Wernberg-Møller
Socialchef, Ikast-Brande Kommune

Indledning

Kom på Forkant med ForkantsDanmark

Dét var overskriften på den temadag, som vi afholdt i september 2023 i Vildbjerg sammen med UngeAlliancen – og med ca. 80 deltagere fra Herning, Ikast-Brande, Lemvig og Ringkøbing-Skjern kommuner samt Regionspsykiatrien i Gødstrup. Tilsammen repræsenterede deltagerne unge, forældre og fagpersoner samt politikere og beslutningstagere i Gødstrup-Klyngen.

Formålet med dagen var at sætte fokus på unge med dobbeltdiagnoser, der bor i ForkantsDanmark – og at komme på forkant med udviklingen i en tid, hvor området står overfor store ændringer, bl.a. med det nye regionale tilbud til mennesker med dobbeltdiagnoser, der skal løbes i gang fra september 2024.

Med temadagen i Vildbjerg ønskede vi at samle alle ”med aktier” i de unge og afdække og drøfte: *Hvad ved vi til sammen? Hvad gør vi allerede (godt nok)? Og hvor er der plads til forbedringer?* Målet var at få større og fælles viden – og at tage de første fælles skridt for, at de unge og deres familier kan få relevant og rettidig hjælp. *Også* når de bor i ForkantsDanmark.

Vi var helt fra begyndelsen med på, at en enkelt temadag ikke vil løse alt og bestemt ikke kan stå alene. Men for os har temadagen været et af de første

skridt til at få et større kendskab til hinanden og til mere handling. Både på individplan og i de enkelte afdelinger – og på tværs af kommuner og region.

På de følgende sider vil vi fortælle om vores erfaringer. Det er vores håb, at vores erfaringer kan inspirere til flere temadage over hele Danmark – til gavn for de unge, der bor i ForkantsDanmark.

Sig endelig til, hvis I har spørgsmål – vi uddyber gerne vores erfaringer.

Arbejdsgruppen bag temadag:

Mette Christensen

Centerleder

Center for Rusmiddelbehandling,
Ikast-Brande Kommune

Henriette Pirchert

Leder

Rusmiddelcenter,
Ringkøbing-Skjern Kommune

Heidi Schmidt

Oversygeplejerske

Psykiatrisk Ambulatorie – Klinik 1,
Regionspsykiatrien Gødstrup

Esther Ravn

Ungevejleder

Herning Kommune

Inge Marie Winther

Misbrugsmedarbejder

Borgerservice,

Lemvig Kommune

Susanne Pihl Hansen

Projektleder

UngeAlliancen

Mail: Susanne@pihl-inklusive.dk

web: www.ungealliancen.dk

Hvorfor afholde en temadag med fokus på unge med dobbeltdiagnoser, der bor i ForkantsDanmark?

Det korte svar er: For at blive klogere på hinanden og på vores egne indsatser – og for at kvalificere vores fælles indsatser.

Det lidt længere svar lyder ...

Unge under 25 år med dobbeltdiagnoser (samtidige psykiske lidelser og problematisk brug af rusmidler) ER en særlig målgruppe. Enhver, der har prøvet at være ung, ved, at der er forskel på at være 19 og 49 år. Unge befinder sig i en afgørende livsfase, hvor de er i gang med at danne sig selv, og hvor de skal finde fodfæste og retning for deres videre færd gennem livet. Ungdomstiden markerer en transition fra barn til voksen – og ungdomstiden kommer *aldrig* igen. Unge, ramt af dobbeltdiagnoser, befinder sig i en særlig sårbar situation. En skæv udvikling i ungdomstiden vil ofte få alvorlige konsekvenser langt ind i voksenlivet for de unge – og dermed også for samfundet (og samfundøkonomien) som helhed. Det særlige ved de unge voksne er også, at forældrene stadig spiller en rolle – uanset om de får lov eller vil/kan.

Unge, der samtidig bor i ForkantsDanmark, dvs. langt fra de større byer/universitetshospitaler med flere behandlingstilbud, befinder sig i en *ekstra sær-*

lig situation: Der er ofte lange afstande og mangelfuld offentlig transport, og ofte kan det være svært at rekruttere specialiseret arbejdskraft, fx psykiatere. Men vi kan også noget særligt her i ForkantsDanmark: Vi har et stort kendskab til hinanden, og vi kan trække på hinanden på tværs af faggrænser og afdelinger – og på tværs af sektorer, kommuner og region.

Vi ved fra både forskning og praksis, at der ikke findes ét quickfix – og at ingen enkelt(fag)personer kan løse det her alene. Vi ved, at vi er nødt til at samarbejde på tværs: Vi skal trække BÅDE på de unges og deres forældres erfaringer og viden, OG på fagfaglig viden og erfaringer fra psykiatri, rusmiddelbehandling, pædagogiske indsatser, uddannelses- og beskæftigelsesområdet, social- og sundhedslovgivning – OG naturligvis på forskning. OG så skal kommunal-, regional- og landspolitikere og beslutningstagere være tæt på den tværfaglige dialog for at kunne træffe de rette politiske og økonomiske beslutninger.

DERFOR besluttede vi os for at holde en temadag, hvor vi samlede alle i vores del af Danmark, der har 'aktier i' de unge. Og ja, vi vidste godt på forhånd, at én temadag ikke ville forandre verden, men vi troede på, at en temadag kunne være et første skridt til at gøre det bedre. Og vi vil gøre det bedre!

De unge med dobbeltdiagnoser, der bor i ForkantsDanmark, skal OGSÅ have relevant og rettidig hjælp. Både for deres egen skyld – ellers risikerer problemerne at trække spor langt ind i voksenlivet. Og for alle andres skyld – ellers 'koster' det dyrt samfundsmæssigt.

Hvem deltog – og hvorfor?

Som udgangspunkt var alle aktører med interesse i unge med dobbeltdiagnoser i regionspsykiatrien og de 5 kommuner inviteret til at deltage i temadagen, dvs. unge, forældre, fagpersoner fra mange forskellige fagområder og afdelinger, ledelser og politikere.

Deltagere fra alle indsatser og beslutningsniveauer

Dobeltdiagnoser dækker oftest over ret komplekse problemer, der kræver forskellige indsatser – på forskellige niveauer og med forskellige faglige kompetencer. Derfor sendte vi invitationen til temadagen bredt ud til flere forskellige fagområder og afdelinger for at sikre, at alle relevante aktører kunne være repræsenteret på dagen: Rusmiddelbehandlingen, forskellige afsnit/afdelinger i Regionspsykiatrien, Børne- og Ungeområdet, Skole- og Uddannelsesområdet, Beskæftigelsesområdet, Socialpsykiatrien, SSP samt ledere, chefer og politikere.

Det var vores ambition, at temadagen ikke 'bare' skulle være (endnu) en dag med udveksling af viden og erfaringer mellem forskellige fagpersoner. Dét skulle den selvfølgelig også være, men vi ønskede OGSÅ, at dagen skulle give inspiration til små og større forandringer, der måske på et senere tidspunkt ville kræve ledelsesmæssige beslutninger. Og derfor var det vigtigt, at også chefer og politikere kunne deltage. Ikke fordi der skulle træffes beslutninger

på dagen – dét skulle der ikke – men fordi den viden og de eventuelle idéer til forandringer, som blev drøftet på dagen, skal kunne danne grundlag for eller inspirere til beslutninger på lidt længere sigt.

Derfor stræbte vi efter, at hver kommune og regionspsykiatrien var repræsenteret med 10-15 deltagere fra forskellige områder og afdelinger – OG på forskellige beslutningsniveauer, dvs. inkl. chefer og politikere. I praksis viste det sig, at der var stor forskel i de enkelte kommuner og regionen på regler/procedurer for at invitere og kommunikere opad i hierarkiet og ind i de politiske systemer. Nogle steder var det ret ligetil – her lykkedes det at få deltagere fra alle lag, også det politiske lag. Andre steder var det lidt vanskeligere eller mere tidskrævende – her havde man ikke tradition for at fx politikere deltog i temadage, eller for at et initiativ til en temadag kom nedefra. Dertil kom, at både chefer og politikere kan have et travlt program og må prioritere mellem opgaver, også nogle gange i sidste øjeblik.

Vi er ikke i tvivl om, at netop den brede sammensætning af deltagere – og herunder også at flere politikere og chefer havde prioriteret dagen – var med til at løfte dagen og til at øge den seriøsitet og det engagement, som alle deltagere gik til dagens opgaver med. Dagen igennem blev vi bekræftet i, at det er et vigtigt område, der skal prioriteres og kvalificeres – og at vi faktisk er enige om, at det skal prioriteres og kvalificeres på tværs af sektorer, afdelinger, fagområder og erfaringer.

De unges og forældrenes stemmer

Det var også vores ambition, at temadagen ikke 'bare' skulle handle OM de unge, men reelt være en dialog MED de unge og deres forældre. Det vil sige, at vi ønskede, at de unges og forældrenes perspektiver blev fremlagt, ikke bare i oplæg, men også i dialog ved de enkelte borde.

Vi havde derfor inviteret unge og forældre til at deltage på dagen. Dels havde vi inviteret to repræsentanter fra UngeAlliancens UngeNetværk og ForældreNetværk til at holde oplæg om dobbeltdiagnoser og indsatser – med udgangspunkt i deres konkrete erfaringer. Og dels havde vi inviteret unge og forældre med levede erfaringer fra vores område til at deltage på dagen. Dét takkede flere forældre ja til, men dog ingen unge. Set i bagklogskabens ulideligt klare lys havde vi ikke gjort nok for at få de unge til at forstå og få mod på at deltage i dagen. Dét vil vi helt sikkert gøre mere for næste gang, for det havde stor betydning for dialogen og var meget inspirerende, at dem, det hele handlede om, var til stede på dagen og med i dialogen ved bordene.

Anbefalinger fra UngeAlliancens UngeNetværk og ForældreNetværk

De unges og forældrenes perspektiver på dobbeltdiagnoser og de mulige indsatser var interessante og berigende for dialogen på dagen:

Anbefalinger fra UngeNetværket:

- Mød os i øjenhøjde, se os som de mennesker vi er
- Tag jeres faglige rygsæk om på ryggen – i stedet for at bære den på maven
- Indret systemerne, så de passer til os, og ikke omvendt
- Lyt til hvad vi siger og gør – og gå med vores drømme
- Husk tiden efter ...

Anbefalinger fra ForældreNetværket:

- Lyt til os forældre og inddrag os – også efter det 18. år. Både før – når vi er bekymrede; undervejs – fordi vi er på hele tiden, 24/7, mens behandlingen trods alt kun er på ind imellem; og efter – fordi vi og søskende er mærkede af det liv, der har været
- Tag ansvar og koordiner: Det er hårdt både at skulle være tovholder, sagsbehandler, bank, kok, taxachauffør, ægtefælle – og mor eller far

Og til andre forældre i samme situation:

- Søg hjælp, samtaler, gruppe-forløb – du er ikke alene

Faktuel viden – både international og national viden

Endelig var det vores ambition, at temadagen skulle give et fælles afsæt af viden, som vi sammen kunne stå på i den fortsatte dialog om, hvordan vi håndterer dobbeltdiagnoseproblematikker blandt unge i ForkantsDanmark. Det er et meget komplekst område, hvor mange forskellige fagområder og -forståelser skal arbejde sammen på tværs af forskellige afdelinger, kommuner og region – og dermed ofte har meget forskellige organiseringer og beslutningsprocesser. Det er let at misforstå hinanden og hinandens intentioner – og at tænke at det nok bare er 'de andre', der har bolden. Eller fejlen.

Så vi ønskede, at deltagerne fik et fælles overblik over, hvad vi ved fra national og international forskning og lokalt om de særlige forhold, der gør sig gældende i ForkantsDanmark.

Vi havde derfor inviteret en af de førende eksperter på området i Danmark, seniorforsker og leder af Kompetencecenter Dobeltdiagnoser, Region H, Katrine Schepelern Johansen, til at holde oplæg om, hvad vi ved om området fra forskningen – både på internationalt og nationalt plan: Hvor mange drejer det sig om? Hvordan har udviklingen været? Hvordan ser det ud med retningslinjer og indsatser på området? Hvad siger erfaringerne fra andre lande? Er der inspiration at hente? Hvad ved vi om, hvad der virker eller ikke virker?

Det virker ikke ...

- Hvis de unge 'bare' får samme tilbud som de voksne
- Hvis man afsluttes ved udeblivelser
- Hvis de unge bliver mødt med bureaukrati og ventetider, når de søger hjælp
- Hvis det er vanskeligt at få adgang til hjælpen – afstand, åbningstider
- Hvis der insisteres på altid at følge på forhånd fastlagte regler og principper
- Hvis der ikke tages udgangspunkt i den unges ønsker, prioriteter og ressourcer
- Hvis der ikke bliver fulgt op på, om tilbuddene har den ønskede effekt
- Hvis den unge bliver set som isoleret fra omgangskreds og pårørende
- Hvis den unge selv har ansvaret for at finde og skabe sammenhæng til andre tilbud

*Fra oplæg af Katrine Schepelern Johansen, temadag i Vildbjerg, sept. 2023
Oplægget var bl.a. baseret på Thylstrup et al, 2023: "Unge og dobbeltdiagnose.
1. Rapport om retningslinjer om udredning og behandling udenfor Danmark"*

Faktuel viden – også lokal viden

Repræsentanter fra arbejdsgruppen holdt også et oplæg, hvor vi gennemgik eksempler på, hvordan forholdene ser ud lokalt, for eksempel når en ung skal fra Hvide Sande til Regionspsykiatrien i Gødstrup, og der ikke er særlige gode muligheder for offentlig transport. Eller hvordan det ser ud med fremmøde – og udeblivelser – blandt unge under 25 år, når der er langt til mødested.

Ét oplæg kunne selvfølgelig ikke favne al den viden og erfaringer, som findes lokalt, men oplægget var med til at lægge grundlaget for de drøftelser, som fortsatte ved bordene ud fra de overordnede spørgsmål: Hvad gør vi allerede? Og hvor er der måske ømme tæer, som vi skal have kikket nærmere på?

Drøftelserne ved bordene, først i blandede grupper på tværs af kommuner og region og dernæst i 'egne' grupper, gav mulighed for at få navn og ansigt på hinanden – og på at bygge bro på tværs. Deltagerne var nysgerrige på at forstå hinanden og på at finde frem til mulige løsninger.

Stemningsbilleder fra temadagen.

Hvordan var dagen sammensat?

Overskriften for vores temadag var: **På Forkant med ForkantsDanmark**, for det var dét, vi ønskede, at dagen skulle handle om: At komme på forkant med, hvordan vi bedst muligt hjælper unge under 25 år – og deres familier – når de unge er ramt af dobbeltdiagnoser og samtidig bor i ForkantsDanmark.

Planlægning og facilitering af dagen

At afholde en temadag kræver meget grundig forberedelse: Hvorfor vil vi afholde dagen? Hvad vil vi opnå med dagen – og hvorfor? Hvem skal inviteres med – og hvorfor? Hvordan sikres det, at der kommer dialog på tværs? Og hvordan skal dagen derfor planlægges og styres? Hvad med teknik? Hvem sørger for hvad? ...

Arbejdsgruppen mødtes flere gange i månederne forud for at planlægge dagen sammen med UngeAlliancen. Der blev udarbejdet en detaljeret køreplan for at sikre, at vi kunne nå rundt om det hele. Se gennemgang de følgende sider. Og selve dagen blev styret og faciliteret af UngeAlliancen, der har stor erfaring fra afholdelse af andre temadage.

KI. 9.00

Velkomst og introduktion til temaet for dagen v/ arbejdsgruppen og dagens tovholder

Her bydes velkommen, dagens mål og indhold introduceres, og deltagerne skal hilse på hinanden. Husk at pointere, at det er en tema-ARBEJDS-dag. Dvs. at I forventer, at alle bidrager med deres viden og erfaringer, så I *sammen* kan gøre det bedre.

Tip 1:

Tovholderen beder deltagerne om at rejse sig op på skift, når udsagn passer på dem: Hvem kommer fra X Kommune? Hvem kommer fra Y Kommune? Hvem kommer fra regionspsykiatri? Hvem kommer fra rusmiddelbehandling? Hvem kommer fra jobcenter? Osv. osv. Hvem kender nogen i eget netværk, der har/har haft problemer med rusmidler? Hvem kender nogen i eget netværk, der har/har haft psykiske problemer? Hvem kender nogen i eget netværk, der har/har haft både problemer med rusmidler og psykiske problemer?

Tip 2:

Placer deltagerne ved grupper af borde med plads til 6-8 deltagere. Og sørg for at grupperne er blandet på forhånd, sådan at deltagerne kommer til at sidde med nogen, de ikke nødvendigvis kender i forvejen. Lav bordkort på forhånd.

KI. 9.15

Hvad ved vi om unge med dobbeltdiagnoser fra forskningen? v/ ekstern oplægsholder

Her skal fremlægges, hvad vi ved om unge med dobbeltdiagnoser og de indsatser, der hidtil er sat i værk, sådan at deltagerne kan få et fælles udgangspunkt for dagens drøftelser. Det er ikke viden, der mangler – vi ved faktisk ret meget efterhånden. Se fx på www.ungealliancen.dk, hvor vi har samlet den viden, som er indsamlet og produceret under UngeAlliancens hat siden 2016.

Tip 1:

Det anbefales at invitere en dygtig *ekstern* oplægsholder. En ekstern oplægsholder har ikke aktier i lokale forhold, og kan dermed være mere fri for eventuelle forforståelser, der måske kan være knyttet til, hvor vedkommende kommer fra.

Tip 2:

Deltagerne skal have opgave *under* oplæg: "Notér ned på post it-sedler, hvad I særligt bliver optagede af." Og *inden næste oplæg* skal der være tid til dialog ved bordene: "Drøft med hinanden, hvad I særligt blev optagede af." Læg en flipover på alle borde med forskellige kategorier, som deltagerne kan drøfte oplægget ud fra. Se eksempel på planche 1 senere.

Kl. 10.00

Kl. 10.15

Pause

Hvad ved vi om de problemer, som unge og deres forældre oplever? v/ unge og forældre

Her fortæller hhv. unge og forældre om hvordan det ser ud fra deres vinkel. Det kan enten foregå som et oplæg eller ved et interview på scenen, hvor dagens tovholder interviewer ud fra spørgsmål, aftalt på forhånd.

→ Tip 1:

Repræsentanter fra UngeAlliancens UngeNetværk og Forældre-Netværk stiller gerne op – og er vant til at stille sig op (læs mere om de to netværk her: www.ungealliancen.dk)

→ Tip 2:

Deltagerne skal have opgave *under* oplæg: "Notér ned på post it-sedler, hvad I særligt bliver optagede af." Og *inden næste oplæg* skal der være tid til dialog ved bordene: "Drøft med hinanden, hvad I særligt blev optagede af." Læg en flipover på alle borde med forskellige kategorier, som deltagerne kan drøfte oplægget ud fra. Se eksempel på planche 1 senere.

Kl. 11.00

Kl. 11.15

Pause

Howdan ser det ud lokalt? Hvad ved vi? v/ interne oplægsholdere

Her skal de lokale forhold foldes ud – igen, så I får et fælles udgangspunkt for jeres drøftelser. Hvad ved I? Hvad er muligt at trække ud af de eksisterende data?

→ Tip 1:

Det vil være fint, hvis facts fra alle involverede kommuner og regionspsykiatri bliver præsenteret, men ellers fremdrag eksempler fra udvalgte kommuner/region.

→ Tip 2:

Deltagerne skal have opgave *under* oplæg: "Notér ned på post it-sedler, hvad I særligt bliver optagede af." Og *inden næste oplæg* skal der være tid til dialog ved bordene: "Drøft med hinanden, hvad I særligt blev optagede af." Læg en flipover på alle borde med forskellige kategorier, som deltagerne kan drøfte oplægget ud fra. Se eksempel på planche 1 senere.

Kl. 12.00

Kl. 13.00

Frokost

Hvad kunne være vigtigt at gøre mere eller mindre af? Dialog i mindre grupper ved bordene

Med udgangspunkt i formiddagens oplæg skal deltagerne nu drøfte tiltag og indsatser i egen gruppe/kommune/region:

1. Kløge greb: Hvad gør I allerede godt (nok)?
2. Ømme tæer: Hvor er der udfordringer? Hvad kunne blive bedre?
3. Så hvad kaldes der på – fra hvem? Hvad er der brug for?
4. Jokeren: Hvad kunne være helt vildt at gøre – uden hensyn til noget, heller ikke økonomi?

→ Tip 1:

Aftal med unge og forældre, hvor de helst vil sidde – om de vil sidde sammen med andre fra hhv. kommune eller region, eller om de vil sidde ved et bord for sig selv.

→ Tip 2:

Få deltagerne til at skrive deres pointer på en flipover, der efterfølgende kan hænges op på væg. Se eksempel på planche 2 senere.

Kl. 14.00

Kl. 14.15

Pause

Hvordan kommer vi videre herfra? Dialog i plenum

Herefter præsenterer grupperne på skift deres pointer ud fra spørgsmål 3: *Så hvad/hvem kaldes der på?* Og evt. også ud fra spørgsmål 4: *Jokeren – hvad kunne være helt vildt at gøre?*

→ Tip 1:

Plenum-runde skal styres stramt, så de ikke bliver for lange – og kedelige. En måde at gøre det på, kunne være at bede grupperne om at præsentere én pointe ad gangen. Når gruppe 1 har præsenteret deres første pointe, går turen videre til gruppe 2, osv. Hvis gruppe 1 har mere på hjerte – som ikke allerede er sagt – kan de komme med deres næste pointe i runde 2. På den måde kan alle pointer komme frem – men de bliver ikke gentaget.

→ Tip 2:

Deltagerne skal have opgave *under* plenum-runde: "Notér ned, hvis I bliver særligt optagede af noget af dét, de andre grupper fremlægger."

Hvordan kommer vi videre herfra? Dialog i egen gruppe

Deltagerne samler op i egen gruppe: *På baggrund af dét, vi hørte i plenumrunden, er der så noget, vi får lyst til at gøre mere eller mindre af? Og aftaler nærmere: Hvad er det første bedste skridt for os for at komme videre herfra? Hvad skal hvem gøre hvornår og hvordan?*

Tip 1:

"Hvordan kommer vi videre herfra" er et stort spørgsmål, men elefanten skal som bekendt spises i små bidder. Så måske det er en idé at opfordre deltagerne til at drøfte, hvad de første små og bedste skridt kunne være, i stedet for at opstille så store mål, at de kan være uoverskuelige at nå.

Opsamling og afrunding af dagen v/ arbejdsgruppen og dagens tovholder

Her rundes af og samles op på dagen. Dagens mål og indhold genbesøges kort, og der samles op på hvor I er nu. Tak deltagerne for deres indsats. Og fortæl hvad de næste skridt for arbejdsgruppen er, fx at sende eventuelle PowerPoints fra dagen til alle.

Farvel og tak for i dag

Eksempel på planche 1

Eksempel på planche, som deltagerne benyttede, da de skulle drøfte spørgsmålet: *Hvad blev jeg særligt optaget af?*

Deltagerne skrev under oplægget noter på små post it-sedler.

Efterfølgende drøftede de, hvad de særligt blev optagede af, og placerede deres post it-sedler i den kategori, hvor de syntes, at den hørte hjemme. På den måde blev planche gradvist fyldt op af post it-sedler.

AHA – dét havde jeg ikke tænkt på før	TAK – dét er jeg glad for at blive mindet om
NJAAA – dét ser jeg nok lidt anderledes på	OG – dét skal jeg have med videre ...

Eksempel på plancher 2

Eksempel på planche, som deltagerne benyttede, da de skulle drøfte spørgsmålet: *Hvordan står det til hos os? I takt med at deltagerne drøftede spørgsmålet, blev planchen gradvist fyldt op med post it-sedler.*

Kloge greb

*Hvad fungerer godt hos jer?
Hvad gør I allerede godt (nok)?*

Ømme tæer

*Hvor er der udfordringer?
Hvad kunne blive bedre?*

Så hvad/hvem kaldes der på...?

Hvad kunne være vigtigt at gøre hos jer?

JOKEREN...

Hvad kunne være helt vildt/nyt/ud-ad-boksen-og-uden-hensyn-til-økonomi-og-andre-begrænsninger?

Hvad fik vi ud af temadagen?

Vi oplevede, at vi med temadagen fik taget det første fælles skridt for, at de unge og deres familier kan få relevant og rettidig hjælp – også når de bor i ForkantsDanmark.

På dagen var der et kæmpestort engagement på tværs af fagområder, sektorer og personlige erfaringer. Det var tydeligt, at deltagerne var her for at bidrage til at gøre en forskel. Og det er vores indtryk, at engagementet og det mere nuancerede kendskab til hinanden, som opstod undervejs, blev taget med hjem og er fortsat i samarbejdet på tværs.

Deltagerne gik fra dagen med større viden om målgruppen af unge med dobbeltproblematikker og deres forældre; om de særlige forhold, der gør sig gældende i ForkantsDanmark – på godt og ondt; om hvad der allerede fungerer godt, og hvor der måske er ømme tæer i indsatsen til de unge og deres familier, både i egen afdeling, i egen kommune/region og på tværs. Og ikke mindst om hvad der skal til for at kvalificere indsatsen og samarbejdet på tværs.

Sammen blev vi klogere på, hvad vi kan gøre her og nu – og hvad der kræver lidt mere ...

Hurtige greb nu & her – hvad kan vi gøre i morgen?

1. Vi kan tage den faglige rygsæk om på ryggen – og ikke gå med den på maven
2. Vi kan dyrke kendskab til hinanden, både internt på tværs af afdelinger i kommune/region og eksternt – vi skal bygge bro
3. Vi skal give de unge lidt mere elastisk ift. motivation og udeblivelser
4. Og når noget ikke virker, *skal* vi gøre noget andet
5. Vi skal huske at tænke forældrene med ind

Dét, der kræver lidt mere tid og samarbejde – hvad skal vi have gjort noget ved på lidt længere sigt?

1. Hvordan håndterer vi problemet med lange afstande og transport?
2. Kan vi arbejde mere med fremskudt indsats eller satellitter på tværs af sektorer og på tværs af afdelinger internt i den enkelte kommune, så vi møder de unge, hvor de er?
3. Hvordan kan vi dyrke kendskab til hinanden og lave brobygning? Hvordan kan vi overkomme interne fordomme/ forforståelser om hinanden og hinandens arbejdsfelter?
4. Hvordan kan vi få sammenhæng på tværs?
5. Hvordan sikrer vi en bedre visitation? Kan vi visitere på en anden måde?

Vi lærte også, at temadagen ikke kan stå alene. Temadagen var det første skridt. Herefter skal følge handling ... både på individ-plan, i de enkelte afdelinger, i de enkelte kommuner og i regionen.

Og måske har vi brug for at afholde flere temadage, fx én gang om året for at holde øje med hvordan det går? Eller måske skal vi nedsætte mindre arbejdsgrupper internt eller på tværs af sektorer, kommuner og regioner?

Frem for alt skal vi huske, at vi alle kan og skal bidrage til at kvalificere indsatserne. Sammen.

